

Bruxelles, den 4.8.2016
COM(2016) 495 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Tiende årsrapport (2015) om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Tiende årsrapport (2015) om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006¹ ("støtteforordningen") er grundlaget for bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport. Denne rapport dækker året 2015.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev mellem 2006 og ultimo 2015 afsat 402 mio. EUR til aktiviteter i henhold til støtteforordningen. Beløbet i december for det årlige program i 2015 var 32.337.900 EUR². I den flerårige finansielle ramme for 2014-20 anlægges der et flerårigt perspektiv for programmet, og det bliver muligt at få en stabil årlig finansiering. Bistandsprogrammet er dog af midlertidig karakter og har til formål at lette genforeningen af Cypern, og Rådets forordning nr. 1311/2013³ om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme giver mulighed for en revision, i tilfælde af at der opnås en genforening i løbet af perioden for den flerårige finansielle ramme.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i de egne af Republikken Cypern, hvor de cypriotiske myndigheder ikke har nogen effektiv kontrol, og hvor anvendelsen af gældende EU-ret er midlertidigt suspenderet i henhold til tiltrædelsestraktatens protokol nr. 10. Bistanden gennemføres primært gennem direkte forvaltning af Europa-Kommissionen, men nogle projekter administreres indirekte af De Forenede Nationers udviklingsprogram (UNDP) eller af British Council.

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Det er nødvendigt med ad hoc-ordninger, for at programmet kan gennemføres, samtidig med at principperne om forsvarlig finansiel forvaltning overholdes. Ved EU-finansierede støtteprogrammer er det under normale omstændigheder aftalerne med et modtagerlands regering, der udgør den retlige ramme for udviklingsbistanden. Der kan imidlertid ikke indgås sådanne aftaler om bistand til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og Kommissionen er derfor nødt til at støtte sig til sin egen opfattelse af de regler og vilkår, som gælder lokalt. Det er en del af Kommissionens ansvarsområde at forvalte og imødegå denne indbyggede risiko, og de trufne foranstaltninger omfatter bl.a. intensivt tilsyn og støtte til støttemodtagere, reviderede betalingsbetingelser og en forsigtig tilgang til anvendelsen af bankgarantier. Bistanden omfatter betydelige beløb i form af tilskud, der kræver en ressourceintensiv forvaltning.

---

¹ EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5.

² Kommissionens beslutning C(2014) 9366.

³ EUT L 347 af 2.12.2013, s. 884.

For at sikre en vellykket og bæredygtig gennemførelse inden for disse rammer skal det tyrkisk-cypriotiske samfund forpligte sig til forberedelsen af at udrulle den gældende EU-ret. Det er nødvendigt, at samarbejdet mellem de tyrkisk-cypriotiske og de græsk-cypriotiske befolkningsgrupper fortsætter, hvis man skal nå alle målsætninger og det endelige mål om genforening.

Programgruppen benytter EU's programstøttekontor (EUPSO) i den nordlige del af Nicosia. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder, seminarer og pressekonferencer og kommunikerer med den cypriotiske offentlighed på hele øen, herunder også om støtteprogrammet.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generel oversigt

Kommissionen fortsætter med at gennemføre støtteforordningen med det overordnede mål at støtte en genforening. Kommissionen stod klar til at tilpasse programmet som følge af eventuelle indgåede aftaler, og der blev taget handling for at finansiere åbningen af to nye overgangssteder foreslået af de to ledere som en tillidsskabende foranstaltning.

Operationerne i 2015 omfattede en fortsættelse af en række etablerede og succesrige projekter, for eksempel til opbygning af tillidsskabende foranstaltninger (støtte til Komitéen for Forsvundne Personer og beskyttelse af kulturarven) og EU-stipendier. Der er sket ny fremdrift på en række områder med indgåelse af kontrakter om betydelig teknisk bistand, og konsekvent teknisk support vil være helt afgørende i perioden, hvor forliget forberedes. Der eksisterer fortsat væsentlige huller i modtagernes kapacitet. Omfattende tilpasning vil være påkrævet, før EU-retten kan gennemføres, men det tyrkisk-cypriotiske samfund har nu en bedre forståelse af udfordringen.

At tilbyde støtte er et vigtigt element i programmet. I betragtning af betydningen af relativt små tilskud til de fleste af de potentielle modtagere fortsætter Kommissionen med at søge efter løsninger for at hjælpe med at sikre, at tilskuddene når frem til modtagerne på en rettidig og effektiv måde. Dette omfatter outsourcing, og Kommissionen har udvidet den indirekte forvaltningskomponent i 2015-programmet. Det populære stipendieprogram blev forlænget indtil 2020 via en ny delegationsaftale med British Council.

En sag, der fortsat volder problemer, har været kontrakten for opførelse af Famagusta-kloaknettet, da Kommissionen opsagde kontrakten i december 2013, og der er hverken fundet en løsning på tvisten eller ordningerne for projektets afslutning i forbindelse hermed. Derudover har en boykot af lokale entreprenører påvirket udbuddet af andre projekter.

I slutningen af året var der 284 kontrakter. Dette tal er faldet markant i de senere år på grund af afslutningen af aktiviteter, der finansieres af ældre programmer samt lukning eller ændringer i forvaltningen af tilskudscontrakter.

Med hensyn til Kommissionens specifikke aktiviteter besøgte Corina Crețu, kommissær for regional- og bypolitik og ansvarlig for støtteprogrammet, øen i oktober for at affirmere Kommissionens støtte til genforeningen.

For så vidt angår Kommissionens forvaltning, blev taskforcen for det tyrkisk-cypriotiske samfund overført i begyndelsen af 2015 til Generaldirektoratet for Regional- og Bypolitik. Denne overførsel blev foretaget uden nogen ændring i det mandat, som blev givet til Kommissionen i henhold til støtteforordningen.

4.2. Fremskridt fordelt på målsætninger

Det overordnede formål med støtteprogrammet er at lette Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, på en forbedring af kontakten mellem øens to befolkningsgrupper og på kontakten til EU samt på forberedelsen af tilpasningen til gældende EU-ret. Aktiviteterne i forbindelse med de enkelte målsætninger i støtteforordningen i 2015 var som følger:

4.2.1. Mål 1: Udvikling og omstrukturering af infrastruktur

Efter den foreløbige godkendelse af telekommunikationsudstyret Next Generation Network i 2014 er yderligere teknisk assistance blevet givet for at fuldføre udrulningen af tjenester og for at beskæftige sig med det resterende problem med faktureringsdelen af installationen, som hidtil ikke blev afleveret.

Arbejdet med *trafiksikkerhed* blev reaktiveret med teknisk bistand til at stimulere reorganisering af ansvarsområder inden for sektoren, hjælpe med forberedelse til fremtidige regler for udrulning af EU-ret i licenser samt bilsyn og udarbejdelse af tekniske specifikationer.

Det fælles kommunale spildevandsrensningsanlæg i Nicosia ved Mia Milia/Haspolat har produceret rent spildevand siden 2012, men der er stadig lignende projekter, der skal igangsættes: En kontrakt om udformningen af den nye samlebrønd, som betjener hele Nicosia og tilsluttes spildevandsrensningsanlægget, blev underskrevet i november; der er opnået enighed om deling af det behandlede spildevand fra spildevandsrensningsanlægget, og gennemførlighedsundersøgelser og udformning af distributionssystemet op til bufferzonen er i gang. Det samme konsulentfirma vil også undersøge landbrugets anvendelse af spildevandsslam fra spildevandsrensningsanlægget og udarbejde tekniske specifikationer for udstyr til spredning af slam.

Alt saneringsarbejde er blevet afsluttet for spildevandsanlægget i Morphou/Güzelyurt, og der er blevet udstedt en energiattest. Der blev offentliggjort et udbud til opførelse af et reservoir og et netværk til genanvendelse af behandlet vand fra anlægget, men dette udbud var ikke en succes.

Kommissionen har iværksat en undersøgelse for at påvise de nødvendige saneringsarbejder for spildevandsnetværket i Famagusta samt dets omkostninger. Arbejdet med udformningen af udvidelsen af lossepladsen i Koutsovitis/Güngör er også i gang, herunder specifikationer for en enhed til behandling af perkolat fra lossepladsen. Der blev også afgivet en ordre for lastbiler til transport af affald. Disse bestræbelser på håndtering af fast affald vil blive suppleret med yderligere investeringer, der skal foretages i henhold til 2015-programmet, herunder lukning af forurenende lossepladser og opførelse af "omlæsningsstationer" til effektiv transport af affald til den nye losseplads. Ligeledes inden for området solidt affald blev der afgivet ordre om en ny medicinsk steriliseringsfacilitet for at hjælpe med at forhindre farlig bortskaffelse af ikke-steriliseret affald. Håndtering af fast affald behandles også i tilskudsordninger til støtte af civilsamfund og lokalsamfund (se nedenfor).

UNDP er, igennem indirekte forvaltning, ved at afslutte opførelsen af informations- og forvaltningscentre i fire potentielle Natura 2000-områder. Der blev opsagt en kontrakt i 2011 for disse delvist opførte bygninger.

Hvad der er nok så vigtigt er, at et stort teknisk bistandsprogram, som startede i 2015, er rettet mod forbedret forvaltningskapacitet i både vand- og affaldssektoren.

Lovtekster på disse områder var allerede udarbejdet under et tidligere projekt om teknisk assistance, som blev afsluttet i 2012.

4.2.2. *Mål 2: Fremme af social og økonomisk udvikling*

Efter erhvervsstøtten til den tekniske bistand blev fuldført i 2013, blev en ny kontrakt om teknisk bistand underskrevet i november som en anden fase af interventionen for at opbygge kapacitet i erhvervsstøtteorganisationer, vurdere mulighederne for virksomhedsudvikling og klyngedannelse, fremme dialogen om en intelligent specialiseringsstrategi, der er nødvendig for at få adgang til europæiske struktur- og investeringsfonde, samt at analysere markedstendenser. I december blev alt forberedende arbejde for indgåelse af en delegationsaftale med Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) desuden afsluttet. Denne vil gøre det muligt for små og mellemstore virksomheder at få adgang til EBRD-kreditfonde og knowhow til forretningsudvikling fra 2016. Virksomhederne bliver også støttet direkte igennem tilskud og 36 tilskudsaftaler under tilskudsordningen *SME Udvikling: Modernisering af produkter og tjenester*, som forblev åben ved slutningen af året.

Indenfor området *udvikling af landdistrikterne* blev der arbejdet på at højne standarden i mejerisektoren. Teknisk bistand til styrkelse af kapaciteten af veterinære tjenester for at sikre og overvåge overholdelsen af dyresundhedsmæssige standarder og andre sundhedsmæssige krav til kontrol og forebyggelse af dyresygdomme og fremtidig handel med animalske produkter over den grønne linje startede i midten af 2015 og vil fortsætte i 2016. Dette vil fortsat være en særligt udfordrende opgave. Der blev givet omfattende teknisk bistand i 2015 og foretaget omfattende investeringer i anlæg og udstyr til animalske biprodukter, udryddelse af sygdomme og til at forny mejerisektoren. Et metrologiprogram, der bistår laboratorier med målingskapacitet, starter i 2016 ledsaget af teknisk bistand for at hjælpe med yderligere styrkelse af udvidelse af landbrugstjenester. Olivendyrkernes sammenslutninger i de to lokalsamfund har foreslået et fælles kommunalt forsøgsprogram til kontrol af skadevoldende bananfluer, og det indledende arbejde er medtaget i 2015-programmet. Ud af de 39 tilskudskontrakter, som blev tildelt i 2013 i henhold til den 3. *Tilskudsplan til Udvikling af Landdistrikterne*, var 22 stadig gældende i slutningen af 2015.

I *uddannelsessektoren* blev der tildelt 13 stipendier i 2015 i henhold til ordningen på 1,5 mio. EUR til *Innovation og Forandring i Uddannelse VI*, som dækker mål, herunder forbedret undervisnings-/læringskapacitet, fælles projekter med græskypriotiske skoler, iværksætterånd og livslang læring. Seks tilskudsftaler ud af ti fra den tidligere ordning (2013) var stadig gældende i slutningen af 2015.

Efter afslutningen af projektet *Erhvervsuddannelse, Undervisning og Arbejdsmarked* i 2012 blev en ny kontrakt om teknisk assistance underskrevet i 2015 for en opfølgning på projektet, der skulle dække udvikling og fremme af faglige uddannelsessystemer, livslang læring, forbedring af beskæftigelsesegnetheden og øge sammenhængen mellem uddannelse og arbejdsmarkedet. Dette vil blive suppleret med en tilskudsordning til skoler og organisationer for livslang læring, hvilken indgår i 2015-programmet.

Der blev holdt høringsmøder med lokalsamfundene for at klargøre en tilskudsordning på en 4,85 mio. EUR, som skulle lanceres i begyndelsen af 2016: *Samfundsudvikling 4*, der vil fokusere på at dele offentlige ydelser for at øge effektiviteten og kvaliteten. Prioriteterne vil omfatte forvaltning af fast affald, som supplement til de omfattende investeringer i infrastrukturen, der er fastsat i 2014 og

2015-programmerne. Ni tilskudsftaler under tidligere tilskudsordninger til udvikling af lokalsamfund kørte stadig i slutningen af 2015.

Siden 2008 har en projektstyringsenhed leveret serviceydelser til støtte for gennemførelsen af tilskudsordninger med en række uddannelsesaktiviteter for ansøgere og tilskudsmodtagere. Aktiviteterne i projektstyringsenheden fortsættes med et større anvendelsesområde i henhold til en ny servicekontrakt, der blev underskrevet i 2015. Denne projektstyringsenhed giver Kommissionen værdifuld hjælp i form af øget effektivitet og sikkerhed.

Efter indgåelsen i 2014 af et økonomisk overvågningsprogram, som blev gennemført af Verdensbanken under en trustfond, der var finansieret af 2006-programmet, startede en anden fase, der blev programmeret i 2014, i begyndelsen af 2015 med at bygge på resultaterne af tidligere analytisk arbejde og give yderligere dybdegående analyse og teknisk bistand på relevante områder.

4.2.3. *Mål 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet*

Komitéen for Forsvundne Personer, støttet af støtteprogrammet igennem en indirekte kontrolordning med UNDP, fortsatte sit felt- og laboratoriarbejde. Ud af de i alt manglende 2001 havde CMP opgravet 1017 sæt rester, hvoraf 618 blev genetisk identificeret. Identifikationsraten blev bremset i 2015 som følge af en revision af DNA-testprocedurer. Feltarbejdet blev også vanskeligere, da nye informationskilder blev sjældnere. I alt er 1033 lokaliteter blevet udgravet, men kun 21 % af de undersøgte lokaliteter i 2015 indeholdt rester⁴. Et betydeligt gennembrud blev dog opnået i november med tildeling af adgang i perioden 2016; 19 til 30 formodede gravpladser i områder under tyrkisk militærkontrol. I 2015 underskrev Kommissionen to delegationsaftaler med UNDP om at yde finansiering til *Komitéen for Forsvundne Personer*, hver for et beløb på 2,6 mio. EUR dækkende henholdsvis aktiviteter i 2015 og 2016. Dette årlige beløb udgjorde 82 % af de samlede donationer til *Komitéen for Forsvundne Personer* i 2015. Samlet set bidrog EU i perioden 2006-2015 med over 70 % af den samlede finansiering til *Komitéen for Forsvundne Personer* fra Cypern og internationale donorer.

Beskyttelse af kulturarv igennem det fælles kommunale Tekniske Udvalg for Kulturarv forblev et centralt element i den forsonende og tillidsskabende del af støtteprogrammet. Genåbningen af Othello Tower i Famagusta i juli, med deltagelse af de to ledere, var en vigtig og meget synlig begivenhed. Ceremonien for færdiggørelsen af den gamle maronitiske Saint George Church i Kormakitis/Koruçam i november tiltrak også betydelig deltagelse. En vigtig udvikling i slutningen af november var at give det Tekniske Udvalg for Kulturarv adgang til landsbyen Agia Marina/Gurpinar, i øjeblikket et militært område, hvor en anden vigtig maronitisk kirke ligger, for at vurdere det bevarings- og restaureringsarbejde, der er nødvendigt. Betydningen af det arbejde, der blev udført af det Tekniske Udvalg for Kulturarv, for fred og forsoning i Cypern, blev anerkendt af Europa-Parlamentet, der tildelte prisen *Den Europæiske Borger 2015* til de græsk-cypriotiske og tyrkisk-cypriotiske ledere af det Tekniske Udvalg for Kulturarv i oktober. En delegationsaftale for fase 4 af programmet for beskyttelse af kulturarven blev indgået med UNDP i december. Fremadrettet vil der blive lagt særlig vægt på bevarelse og pasning i de lokalsamfund, hvor der er genoprettede områder.

---

⁴ CMP-data fra den 30. december 2015

Som svar på et initiativ til nye tillidsskabende foranstaltninger har Kommissionen handlet hurtigt for at ændre bilaget til forordningen om den grønne linje for at tilføje de to nye overgangssteder ved Deryneia og Lefka-Apliki og omfordele de nødvendige ressourcer til deres åbning. Arbejdet vil blive gennemført af UNDP i 2016.

Støtten til civilsamfundet fortsatte i 2015 på to måder: en ny kontrakt om teknisk assistance blev underskrevet i begyndelsen af året til at levere kapacitetsopbygning til civilsamfundsorganisationer og til at stimulere netværk og fælles tiltag med de græsk-cypriotiske og andre civilsamfundsorganisationer i EU. Senere på året blev otte nye tilskud tildelt under programmet *Civilsamfund i Aktion V*. Disse supplerer de 10 tilskud, som allerede kører under *Civilsamfund i Aktion IV*. Civilsamfundsforummet, der er en platform, hvor civilsamfundsorganisationer kan udtrykke deres forventninger og prioriteter, blev lanceret i oktober og indkalder hver tredje måned. Civilsamfundsforummet fungerer som en katalysator for styrkelse af civilsamfundsorganisationer og fremmer aktivt medborgerskab.

I december bebudede det tyrkisk-cypriotiske handelskammer priserne under dets fælles kommunale praktikprogram, støttet af midler fra støtteprogrammet, som dækker 80 % af projektkostningerne, og som vil give mulighed for praktikpladser til 24 tyrkisk-cypriotiske og græsk-cypriotiske universitetsuddannede i det andet fællesskab.

4.2.4. *Mål 4: Det tyrkisk-cypriotiske samfunds tilnærmelse til EU*

Forvaltningen af stipendier til EU blev udliciteret til British Council for studieårene 2014-16, og der blev tildelt 125 tilskud under denne ordning i 2015. Dette arrangement blev forlænget med yderligere tre år igennem en delegationsaftale indgået med British Council i december, som dækker studieårene 2017-20. Kommissionen har sikret adgang til stipendier hvert år siden 2007, og det anses for afgørende, at der er kontinuitet i denne ordning. Som en del af aktiviteterne til at styre stipendieprogrammet organiserer British Council "Uddannelse i Europa"-dage for at give oplysninger til studerende om mulighederne for at studere uden for Det Forenede Kongerige. Det udvikler også et alumninetværk og vil overvåge resultaterne på mellemlang sigt, for eksempel graden af elever, der vender tilbage til Cypern, og om det lykkes dem at finde arbejde.

Et nyt Infopoint begyndte at virke i begyndelsen af 2015. Det skabte en høj grad af synlighed omkring EU, dets politikker og det EU-finansierede støtteprogram med 35 arrangementer i 2015. Der blev distribueret mange informationsprodukter. Der er også en Facebook-side, *abbilgi*, og der har været væsentlig dækning i trykte medier og TV af Infopoints aktiviteter.

4.2.5. *Mål 5/6: Forberedelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund med henblik på at indføre og gennemføre gældende EU-ret*

Kommissionens instrument til udveksling af teknisk bistand og information (TAIEX) bruges til at gennemføre mål 5 og 6 i støtteforordningen, og hjælper dermed med at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund med at gennemføre EU-retten med henblik på tilbagetrækning af dens ophævelse efter ikrafttrædelsen af en omfattende løsning på Cypern-problemet. Der var fortsat assistance i 2015 til de samme 16 hovedområder, eller "afsnit", af EU-retten som i tidligere år for at lette Cyperns genforening. I 2015 var antallet af arrangementer i alt 307. TAIEX-tiltag omfattede ekspertmissioner, kurser, workshops og studiebesøg. Interessenter i det tyrkisk-

cypriotiske samfund udviste en signifikant øget bevidsthed om EU-rettens krav i de aktive TAIEX-sektorer. Et seminar for interessenter på højt niveau i det tyrkisk-cypriotiske samfund om EU's regional- og bypolitik blev afholdt i Bruxelles i november.

Støtten til samhandelen over af den grønne linje (forordning (EF) nr. 866/2004) fortsatte. De uafhængige eksperter har været involveret i 2015 i udførelsen af de regelmæssige plantesundhedskontroller af kartofler og citrusfrugter, udtagning af honningprøver til analyse og udarbejdelse af en opdateret liste over fartøjer, hvis fangst kan handles over den grønne linje.

4.3. Finansiell gennemførelse (aftaler og udbetalinger)

4.3.1. Aftaleindgåelse

Forpligtelserne udgjorde 27,7 mio. EUR i 2015 og omfattede en betydelig mængde outsourcet arbejde og nogle vigtige kontrakter om teknisk bistand. Forpligtelsen er steget for fjerde år i træk, hvilket viser, at programmet er i udvikling.

4.3.2. Betalinger

Udbetalingerne i 2015 var på 17,7 mio. EUR. Det forventes, at udbetalingstendensen vil tage til, da mængden af forpligtelser stiger.

4.4. Overvågning

Kommissionen har et direkte ansvar for gennemførelsen af de fleste projekter (direkte forvaltning). Den overvågning, der foretages af Kommissionens medarbejdere, er betydelig projektstyringsenhed, der helliger sig dette, overvåger tilskud til udvikling af lokalsamfundet, SMV'er og virksomheder i landdistrikterne, og fra 2015 også for civilsamfundsorganisationer, skoler og erhvervsuddannelses- og uddannelsesorganisationer, og støtter tilskudsmodtagerne i anvendelsen af reglerne for gennemførelsen af tilskud.

TAIEX-tilsynet blev forbedret igennem relanceringen af projektstyringsgrupper i efteråret 2015, der tog sig af lageropgørelse, evaluering af fremskridt og planlægning af den fremtidige periode. Der føres tilsyn med TAIEX-logistikken via online-forvaltningssystemet for TAIEX.

4.5. Revision og kontrol

Den Europæiske Revisionsret foretog i 2015 en opfølgning på revisionen af det tyrkisk-cypriotiske samfunds støtteprogram i 2012 og kom med en indberetning tidligt i 2016. Ingen opfølgende handling er påkrævet. En detaljeret ekstern revision af interne kontrolmekanismer blev udført med henblik på at identificere potentielle forbedringer i sikkerheden efter 2015-overførslen af taskforcen til Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik. Revisorerne har lavet en indberetning i 2016, og nødvendige opfølgende foranstaltninger er i gang. En efterfølgende revision af fem fakturabetalinger blev foretaget i oktober af Generaldirektoratet for Naboskabspolitik og Udvidelsesforhandlinger (DG NEAR) dateret fra før 2015-perioden, hvor DG NEAR gennemførte taskforcen. Ingen kvantificerbare fejl blev fundet. En kontrakt blev også indgået om udgiftskontrol for 15 tilskud i henhold til tilskudsordningen *SME-udvikling III: modernisering af produkter og tjenester*. Dette arbejde skal udføres i 2016, når gennemførelsen af tilskudsaftalerne afsluttes.

4.6. Evaluering

Efter den generelle programevaluering i 2013 blev programindikatorerne revurderet. Der blev indsamlet data for mange sektorer, og der blev foreslået en række nye indikatorer. Det er imidlertid klart, at der mangler mange økonomiske og sociale data, og at en betydelig forbedring i statistikkerne vil være nødvendig, så de kan anvendes i EU-rettens fremtidige gennemførelse. Efter 2014-vurderingen af Komitéen for Forsvundne Personer på Cyperns operationer, der blev foretaget af *Equipo Argentino de Antropologia Forense* (EAAF), blev yderligere tre besøg udført af EAAF i 2015, herunder om revision af genetiske testprocedurer.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Der var 188 synligheds- og kommunikationshandlinger i 2015, en betydelig stigning i forhold til 2014, og som det nye Infopoint-projekt, der ledes af EUPSO-kontoret sammen med Europa-Kommissionens repræsentation i Cypern, bidrog betydeligt til (se også 4.2.4). Højdepunkter i 2015 var: landdistriktsture i Komi Kebir/Büyükkonuk, Kiados/Serdarlı, Morphou/Güzelyurt og Lefka/Lefke og paneldiskussioner om EU-politik til udvikling af landdistrikterne, mobilitetsugen, som blev fejret for første gang i det tyrkisk-cypriotiske samfund, og en oplysningskampagne om brud på menneskerettighederne. Europadagen og den grønne uge blev fejret med et storstilet udendørs arrangement, og der blev afholdt en stor konference om kulturarv, som samlede eksperter på hele øen.

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering, især i forbindelse med de besøg, som højtstående embedsmænd fra Kommissionen aflagde på øen. Kommissionen er fortsat afhængig af regeringens samarbejde i forbindelse med kontrol af ejendomsrettigheder og mødes tillige regelmæssigt med den permanente repræsentation i Bruxelles. Kommissionens Generaldirektorat for Sundhed og Fødevarer sikkerhed foretog en teknisk mission i januar for at tage fat på udbruddet af lumpy skin disease, som havde spredt sig på hele øen.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen er fortsat besluttet på at støtte afviklingen under FN-regi og vil gøre brug af alle muligheder under programmet for at lette initiativer i forbindelse med processen, som den gjorde det i løbet af 2015, for at sikre finansiering til åbning af nye overgangssteder. Oprettelsen af det fælles kommunale ad hoc-udvalg, hvorigennem de to samfund har forpligtet sig til at studere de tekniske problemer ved overholdelse af EU-retten, er en velkommen udvikling. Det er blevet påvist, at TAIEX-støtte under støtteprogrammet har haft en positiv indvirkning på arbejdet i udvalget, eftersom det tyrkisk-cypriotiske samfunds deltagere har vist en betydelig forbedret bevidsthed om EU-retten i de områder, der har oplevet TAIEX-aktivitet.

Kommissionen fortsætter med at yde bistand i henhold til støtteforordningen for at lette Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling og ved at arbejde under forordningens seks mål. I løbet af 2015 bragte bistanden tættere fokus på områder, der frembyder særlige problemer i forbindelse med fremtidig overholdelse af EU-retten. Disse problemer findes først og fremmest inden for miljø og dyresundhed.

I betragtning af den lave kapacitet og mangel på ressourcer hos bistandsmodtageren inden for mange områder samt at man ikke er fuldt klar til den fremtidige

gennemførelse af EU-retten, skal projektberedygtighed overvejes nøje. Kommissionen er fortsat aktiv med at støtte specifikke projekter i et stykke tid efter overdragelsen til modtagerne. De større infrastrukturer og anlæg, der er blevet igangsat, er det dog lykkedes modtagerne at drive og vedligeholde.

Programmet er i udvikling, som vist ved det tiltagende engagement. Hurtig reaktion på modtagerens behov bliver stadig mere vigtig, mens en løsning rykker nærmere.